

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 1a2

Tema: Demokrati i kris: Hot och utmaningar

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Politiska ideologier och deras koppling till samhällsbyggande och välfärdsteorier. Samhällsekonomi, till exempel ekonomiska strukturer och flöden i Sverige och internationellt. Försörjning, tillväxt och företagande, resursanvändning och resursfördelning utifrån olika förutsättningar. Mediers och informationsteknikens roll i samhället. Deras möjligheter att påverka människor och samhällsutvecklingen samt de möjligheter de ger människor att påverka. Samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder i samband med undersökningar av samhällsfrågor och samhällsförhållanden. Exempel på metoder för att samla in information är intervju, enkät och observation. Exempel på metoder för att bearbeta information är statistiska metoder, samhällsvetenskaplig textanalys, argumentationsanalys och källkritik. Presentation i olika former, till exempel debatter, debattinlägg och rapporter.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt redogöra för och analysera olika samhällens organisation och samhällsförhållanden samt de bakomliggande idéerna. I sin analys förklarar eleven enkla samband och drar enkla slutsatser om likheter och skillnader mellan olika samhällens organisation. Dessutom kan eleven översiktligt redogöra för de historiska förutsättningarnas betydelse och dra enkla slutsatser om hur nutida samhällsförhållanden påverkar och påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer. Eleven kan analysera samhällsfrågor och identifiera någon orsak och konsekvens. I analysen använder eleven med viss säkerhet samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder. Eleven diskuterar översiktligt orsaker och konsekvenser samt möjliga lösningar på samhällsfrågorna. Eleven kan ge enkla argument för sina ståndpunkter och värderar med enkla omdömen andras ståndpunkter. I arbetet med samhällsfrågor kan eleven med viss säkerhet söka, granska och tolka information från olika källor, redovisa sina källor samt göra enkla reflektioner om deras relevans och trovärdighet. Eleven kan, med viss säkerhet och på ett strukturerat sätt, uttrycka sina kunskaper i samhällskunskap i olika presentationsformer.

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till demokrati (15 min)

- Diskutera vad demokrati innebär.
- Presentera och förklara grundläggande demokratiska principer.
- Ge exempel på demokratins historiska utveckling.
- Fråga eleverna om deras erfarenheter av demokratisk delaktighet.

2. Utmaningar för demokratin (20 min)

- Identifiera aktuella utmaningar som hotar demokratin, som populism och extremism.
- Diskutera mediernas roll i att påverka demokratin.
- Ge exempel på länder som upplevt demokratiutmaningar.
- Uppmana eleverna att dela sina tankar kring dessa ämnen i mindre grupper.

3. Reflektion och avslutning (10 min)

- Sammanfatta dagens tema och diskutera vad eleverna har lärt sig.
- Fråga eleverna om de ser några lösningar på de hot som diskuterats.
- Ge en kort uppgift till nästa lektion där de ska förbereda sig på att diskutera möjliga lösningar.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Demokratis grunder:** Förståelse för vad demokrati innebär och vilka grundläggande principer som styr en demokratisk process.
- **Hot mot demokratin:** Känna till aktuella hot mot demokratin som populism, extremism och begränsad pressfrihet.
- **Mediernas påverkan:** Insikt i hur medier kan forma åsikter och påverka demokratiska processer.
- **Globaliseringens roll:** Reflektion över hur globalisering kan både stödja och motverka demokratiska värden.
- **Engagemang för demokrati:** Vikten av att vara aktiv och engagerad medborgare för att stödja demokratiska värderingar.

Ordkollen

Ord

Förklaring

Etymologi

Demokrati	Styrelseskick där makten utgår från folket.	Grekiska "demokratia" från "demos" (folk) och "kratos" (makt).
Populism	Politisk riktning som utger sig för att representera folkets intressen.	Från latin "populus" som betyder folk.
Extremism	Politisk åskådning som tar avstånd från medelvägen och förespråkar radikala åtgärder.	Från latin "extremus", som betyder ytterst.
Medier	Plattformer för kommunikation och informationsspridning.	Från latin "media", plural av "medium", som betyder medel.

Diskussionsfrågor

- A. Hur skulle du definiera demokrati och varför är det viktigt?
- B. Vilka är de största hoten mot demokratin i dagens samhälle, enligt din mening?
- C. Vad kan vi som individer göra för att stärka demokratin?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får i uppdrag att skapa en kort presentation om ett aktuellt hot mot demokratin. Varje grupp ska välja ett hot, forska på det, och presentera sina fynd för klassen. De ska även föreslå möjliga lösningar för hur hotet kan adresseras. Presentationerna ska vara 5-10 minuter långa, och grupperna får använda olika former av medier (t.ex. PowerPoint, handouts) för att stödja sin presentation.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är demokrati?	Styrelseskick där medborgarna har makten.
Nämn ett hot mot demokratin.	Populism.
Hur påverkar medier demokratin?	De formar åsikter och ger information till folket.
Vilken roll spelar globaliseringen?	Den kan stödja eller hota demokratiska värden.
Ge ett exempel på medborgarengagemang.	Att rösta i val.

Hemuppgift

Till nästa lektion ska varje elev skriva en reflekterande text på 1-2 sidor där de diskuterar ett av hoten mot demokratin som har tagits upp under lektionen. De ska även överväga lösningar och hur de själva kan bidra till att

motverka hotet.

Citat

”Demokrati är den enda regeringsform som kan förverkliga människors frihet.” – Bernt Jung, 1999. Citatet påpekar vikten av demokrati för individuell frihet och sätter demokratins värde i perspektiv.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- □ Word – Skapar ett dokument.
- □ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)